

Nro. 19.

A' FELS. R. TSASZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Mártiusnak 4-dik napján 1796-dik
esztendőben.*

Hadi és Békességes Környülállások.

A' háborúnak további folytatásáról és békesség-
ről szóló közönséges tudósítások egymással
ellenkezevén, allig lehet az Olvasónak maga elméjét
meg határozni, és a' valóságot a' költeményektől
meg különböztetni. Eggyikből azt olvassuk, hogy
minekutánna a' *Párisi* Directorium az öszve szö-
vetkezett fejedelmek' igasságos fel tételeinek helyt
nem adott vólna, mind a' két rész tellyes tehe-
tsége szerént akarja a' háborút folytatni, 's fegy-
verte által jutni ahoz, a' mit pennájával el nem ér-
hetett. A' másik azt hirdeti, hogy a' *Madritti*,
Stockholmi és *Koppenhágai* udvarok közbenjárása
által nemtsak el kezdődött, hanem tökéletesség-

re is siet a' békesség. A' *Hamburgi* correspondens, 's ő utánna mások is a' békességnek nevezetesebb pontjait is ki írták, holott valamint az egyik, úgy a' másik is bizonytalan kútfőből vette azokat. —

Még a' *Rénuson* túl fekvő és a' közönséges békességig Frantziáknak által engedtetett *Prussziai* tartományok is, a' mellyek a' *Vézeli* tudósítások szerént szinte úgy, mint Fr. Ország az erőltetett költsönadás alá rekesztettek, 's közönségesen 150000 livert kénytelenítetnek fizetni nagyon óhajtyák a' békességet. Ezen summából *Geldriára* és *Kesselre* 40910 ; *Kliviára* 40910 ; *Meüsrre* 36363 ; *Xantenre* 22226 ; *Reinsbergre* 9092 liver vette-tett, mellyet leg inkább a' pénz váltók, gazdag kereskedők és jólzágokkal bírók tartoznak ki fizetni.

A' *Párisi* Directoriumtól azon tartományokba küldetett titkos parantsolatnak rövid foglalatja abból állott, hogy minden kerületbeli municipalitások házanként kerestessék fel az emigrán sokat és polgári hitet le nem tett papokat, 's adják által őket az ott lévő Fr. ágenseknek. Hatálán találatnának ilyen sorsú emberek a' közönséges vizsgálódás után is, magok a' municipalitások vonatassanak számadásra.

Német Ország.

Manheimban egy *Müller* nevű tractirnak avagy vendéglőnek házában egynéhány gyanús személyek fogattak el, a' kik titkos egytetésben lenni tartattak a' Frantziákkal, 's gyakorta *Klúb* forma gyűllést tartottak egymás közt. El petsé-teltetett írásaikból sok titkos dolog tanúztatott ki.

Hogy nem mindenkor haszontalan képzelődésnek kell az álmod tartani és meg utálni, ki tetzik a' következő példából: Egy népes városban lakó vén, de pénzes ex apáca asszony azt álmod-

ja nem régiben, hogy ő reá két gonofztévő ember menvén a' nyakát el akarták vágni. Melly rettentő álma után fel ébredvén, háló szobájának ajtaját, mellyet annakelőtte mindenkor bé szokott zárni, hanem azon éjjel szolgáló leányának tanátsadásából nyitva hagyta, keményen bé zárta, 's halotta, hogy az első szobában valakik halkán együtt beszélgessenek, nagy szorongatások közt ismét le fekszik ágyába, de mivel a' félelem miatt a' szemét sem húnnyhatta bé, halja éjféln után, hogy az ajtaját ki nyitni próbálgatják, és midőn fel nem nyithatnák így szóllananak: most is bé zárta a' vén dög az ajtaját, hagyán, hólnap másképen lesz a' dolog 's a' t. Más nap reggel fel kelvén ágyából, tettetésből egy nyájassággal viselte magát szolgáló leánya eránt, 's mindjárt fölöstököm után egy távolabb lévő külső városba küldötte izenettel. Az alatt egy politzia comissáriust hivatván magához előbeszéli az álmát 's a' valóságot is, de mivel sem eggyik sem a' másik dolog nem vólt elegendő próbája szolgáló leánya gonofz fel tételének, tsak öfzve vonta a' commissarius a' vállait; hanem fel nyitván a' leány ruhás almáriumát két nagy és igen éles, 's idegen kést találtak benne. Egynéhány szempillantás múlván visszafra menvén a' szolgáló leány kemény szemeket vet reá a' comissarius, tudakozza mire valók a' ládájába el rejtetett éles kések, a' leány hol pirúl, hol halaványodik, meg ijed, térdre esik előttök, 's ki valja gonofz szándékát és tzimborás társainak neveit, és mind ő mind ezek meg fogattak. Illyenképen három személynek élete menekedett meg a' veszedelemtől az álom látás által.

Mivel a' *Regensburgi* dietán arról tétetett emlékezet, hogy az Imperiumi feldmarsalságra emeltetne Gróf *Clerfayt*: azt kívánnya a' *Bétsi* udvar, hogy Gróf *Wurmser* fő vezérnek is azon méltóság ajándékoztassék. Mellyre nézve mind a' *Cseh* Országi, mind az *Austriai* kerületbéli követekek parantsolatot vettek ezen dolognak sürgeté-

sére, a' minthogy mind a' ketten tettek is már arról jelentést. — A' *Baváriai* hertzezség is meg egyezett immár abban, hogy a' Felséges Császárnak mostani hadi költségeinek némünémüképen való ki pótolására nem 50, hanem 100 Római hólnapok rendeltessenek. — A' *Rénus* mellett táborozó Cs. K. armádia 200000 főre fog szaporítani, és nem védelmező, hanem meg támadóképen magát tartani, az az, nem várja, hogy az ellenség által meg támadtassék, hanem maga fogja otet meg támadni.

Közönségesen olly reménységben vagy on még is a' Német Birodalom, hogy ebben az esztendőben kevés véres áldozat fog a' *Márs* Isen óltárára vitetni, kiváltképen minekutánna 3 hatalmas udvarok, úgymint a' *Bétsi*, *Pétersburgi* és *Londoni* udvarok szoros álliántziára léptenek volna egymás között, melly nem kevés figyelmetességet, és szorgalmatosságot okozott a' *Párisi* kormányfőeknek.

Nagy Britannia.

Londonban egyfzeriben villám módjára el terjedt a' Fr. respublikával szerzett békességnek híre; sőt annak pontjait is ki adták némelly újság levelek; mivel mindazáltal sem *Pith* minister a' Parlamentom gyűllésében, sem az udvari újság levél semmi hivatalbéli emlékezetet nem tettek arról, méltán lehet azon hírnek igasságáról kétkedni.

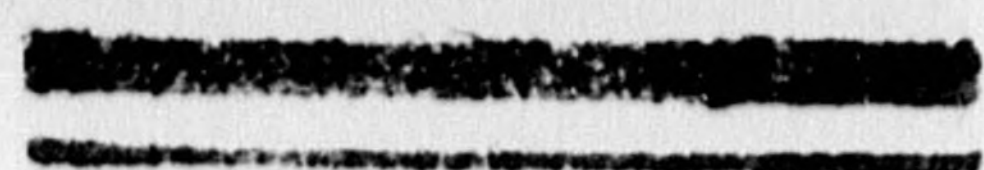
Febr. 11-dik napján sok uraságok gyűltek a' királyné palotájába *St. Jamesben* Dél után 5 órakor a' *Carltoni* palotába mentek Ő Felségek és 3 hertzeg asszony ebédre, holott a' több királyi hertzegek 's hertzeg asszonyok, és a' *Hollandiai* helytartó fejedelem familiajával együtt már akkor meg jelentenek. Kilentz óra tájban fogott a' *Kántabrigiai* Érsek a' nem régen született *Wallisi* hertzeg asszonyka kereszteléséhez, a' Status ministe-

reknek, udvari dámáknak, komornyikoknak, és a' több hivatalos uraságnak jelenlétekben. A' *Wallisi* hertzeg asszony egy királyi baldachinum alatt ülven, maga előtt tartotta egy pompás böltsötskében kedves szülötjét, kinek *Sarlotta Karolina Augusta* név adatott a' kereltségben. — A' király, királyné és a' *Brunsvigiai* uralkodó hertzeg asszony vóltak a' kerelzt atya és anyák.

A' *Londoni* közönséges levelek egyenlőképen hirdetik, hogy az Angliai és Prussziai királyok subsidiális tractába botsátkoztak vólna egymással a' *Hollandiai* helytartó fejedelem jövendő sorsára nézve, és hogy nem mellze vagyon ez az egyezés a' maga végéhez. Bizonyos dolog, hogy a' *Londonba* lévő Prusszus minister gyakorta való conferentziát tart az udvari ministerekkel, hanem senkinek tudtára nem adatott még eddig, mi legyen annak főbb tárgya, 's mitsoda úton módon kívánják a' nevezett hertzeget ösi jussaiba vilzfa állítani.

A' *Hyberniai* Parlamentomban egy finantziális *Billt* terjesztett a' királyi kintstartó a' gyullés eleibe, melly szzerént egy millio 996325 font sterlinget kíván ebben az elztendőben az armádiakra való költségre, és a' Statusnak egyéb szükségeire, ide nem számlálván a' civilis és pensionális listát, az az, a' királyi udvar tartására, és a' tilztviselők fizetésére való költséget, melly 2 millio 1171313 font sterlingre szokott menni. A' múlt elztendőben külömbkülömbféle úton módon egy millió 497678 fontot gazdálkodott, következésképen 673645 fontot kell még kipótolni, mellyre költsönpénzt akar fel vétetni, 's annak interesét a' borra, sóra, bélyeges papirosra, és testamentomokra vettetendő adóból ki fizetni.

Ugyan ekkor ilyenképen nyilatkoztatta ki magát a' nem régiben találtatott *Wicklovi* aranybányáról: „Szükség, *úgymond*, valamit mivelnünk, hogy ezen kintsnek keresése által kárt ne

okozzon a' köz nép az Országnak. Hogyha fontos ez a' találmány, közönséges rendelést kell arról tenni; a' találtatott arany a' koronának tulajdonossága, és ha magános emberek akarnak arra számot tartani, a' Parlamentom tartozik arról végzést tenni. — Tagadhatatlan dolog, hogy ott sok arany találtatott — magam is láttam a' helyét — egy keskeny homokos hely, mellyet könnyű lészen chemiai próbák által meg vizsgálni, hogy ekképen a' köz népnek igyekezete onnan elforditassék, 's illendöképen meg szoritassék. “

Olasz Ország.

Róma városában sok lopás és gyilkosság történt e' télen, tsak nem minden éjjel egy, két, 's több meg öletett ember találtatik az úttzákön — Jan. 28-dikán egy igen kedves opera énekeltetvén a' teátromban, nagy számmal vóltak a' halgatók és nézők. Egyszeriben tüzet kiáltó lárma esvén, ki ki kivánt a' játék néző helyből ki futni; *Braschi* hertzeg és hertzegné, *Borchese* hertzeg, *August* Anglus királyi hertzeg és több nevezetes személyek kardjokat, süvegeket, köpönyegjete, 's téli kesztyüiket benn hagyván, magok is ki mentek a' lárma hallására; de mivel semmi gyúlladás nem esett, vissza mentek az opera házba, 's már akkor hült helyét találták benn hagyott jószágaiknak.

Turin várasa tellyes bizodalomban vagyon az eránt, hogy a' *Madritti* udvar közbenjárása által meg fog békélleni a' *Szárdiniai* király a' Fr. nemzettel; azon közben olly erős hadi készületek tétetnek *Lombárdiában*, hogy akármelly nagy hadi erővel is nem árthatna annak az ellenség. *Majlandba* 10000 főből álló katona őrizet ment bé, mellynek bé fogadására mivel elégtelenek vóltak az ott lévő kaszármák, egy része a' klastromokba szállitatott kvártélyba.

A' *Génuai* respublikától azt kivánta mostanában a' Fr. fő kormányfzék, hogy a' *Savónai*

erősséget adja által a' Fr. seregeknek, 's e' mellett fizessen egynéhány ezer pialztert; melly miatt egynéhány izben gyűllést tartott a' Tanáts, és a' mint hallatik, semmi jó választ nem küldött *Párisba*. — Az *Alpesi* Fr. armádiától hat granatéros batallion küldetett a' *Pichegrü* armádiájához, a' melly által esett héjjánosság a' Fr. déli tartományokban requisitio alá vettetett ifjúságból póttatott ki. — *Provinciában* annyira békételenkednek a' lakosok, hogy lehetetlen lészzen a' zenebonát el kerülni. — A' *Nizzai* Grófságból, és a' *Provincziai* tartományból igen sokan költöznek ki; a' requisitio alá vettetett ifjúságnak nagy része szoktalan utakon és járhatatlan hegyeken mennek a' *Génuai* földre.

A' *Nizzai* Grófságban tett Fr. hadi kézzületek még most sem szűnnek meg, ámbár a' *Szárdiniai* és Fr. armádiák is fegyvernyugvásra léptenek légyen. — A' közelebb múlt Januáriusban 50000 főből álló sereg jutott oda az első requisitio alá vettetett Fr. ifjak közzül, a' kik mindenképen jól felvóltak készülve, tsak hogy a' leg hatalmasabb uokról, a' hasról nem viselhetek gondot. Mivel nem pengő hanem papiros pénzben kapják zsoldjokat, kevés eleséget hordanak hozzájuk a' tereh hordozó öfzvéreknek gazdái. Ugyan e' miatt sok alkalmatlanságot szenvedtek a' Fr. huszároktól, a' kik erőszakosan kényszerítették őket a' Fr. armádiához eleséget vinni. — A' tengeri szélveszek és az Alpes hegyekben esett nagy havak miatt sem a' hajók, sem a' tárfzekerek nem vihetnek eleséget, melly miatt, a' mint a' *Génuai* tudósításokból olvassuk, 14 naptól fogva tsak egy fertály portzió kenyér adatik a' Fr. katonaságnak. Jan. 10-dikén várattak *Szavonába* *Scherer* és *Massin* Generálisok, a' hová erőszakosan katona őrizetet akarnak bé tenni kivánt választ nem vehetvén a' *Génuai* Tanátstól. Illyen módon szokták a' Frantziák a' neutralitás törvényeit meg tartani. Ugy hallatik, hogy századonként szöknek *Pede-*

montiumba a' Fr. katonák, ki nem álhatván éh hasoknak hosszas korgását. *Geresióból* 2000 ember akart tisztestől együtt elszökni, hanem *Cé-vában* elállották az útjokat az utánnok küldetett Frantziák. A' *Pedemonti* és *Szárdiniai* seregek-nél lévő tiszteknek megparantsoltatott, hogy a' farsang elmulása után mindjárt kiki a' maga brigádájához mennyen.

Austriai Belgium.

Épen azon polgári hitletételre akarja a' Párisi Directorium az ide való papságot kötelezni, a' mellyre a' Fr. papságot kötelezte 1790-dik esztendőben, a' szerzetes Rendeket pedig egészen eltörölni, holott nintsen nagyobb bolondság, mint a' győzedelem előtt győzedelmi énekeket dudólni. A' *Belgiumi* tartományokban és a' *Lüttichi* püspökségben lévő, 's a' Fr. papsághoz tartozott jószágokat nem sokára elfogja adatni, mellynek végbeviteléhez annyival nagyobb reménysége vagyon a' *Brüsszeli* Fr. kormányszéknek, mivel minden *Belgiumi* tartományok dugva vagynak katonasággal.

A' *Gemappei* zenebonának-indítói és zenebonás társai majdan megfogják sententziájokat hallani. Az elfogottak két rendre osztattak fel a' törvénytévőszék által, az elsőhöz azok számláltatnak, a' kik világosan fegyvert fogtak a' Fr. republika ellen, és ki vagdalták szabadság fiait.— A' másodikhoz azok, a' kik részt vettek azon zenebonában, de fegyvert nem fogtak a' republika ellen; az elsőbbek a' katonacomissió, az utolsóbbak a' *Dylei* osztály törvénytévőszék eleibe idéztettek, és imé ez a' megkülönböztetések a' két rendbélieknek hosszabbította és késleltette a' sententziának ki mondását. — Az *Austriai Belgiumi* jövedelmek és erőltetett költsönadás a' Finantz ministerek által kiadott, és három hólnapok alatt

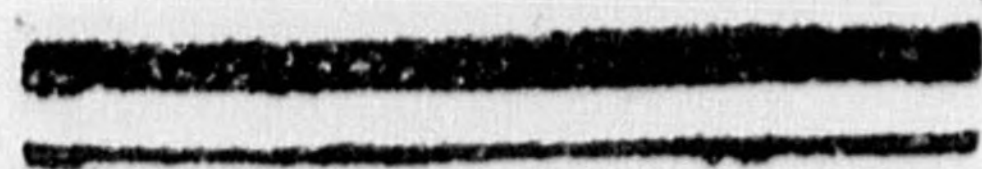
kész pénzel ki fizettetendő obligációknak ki elégtésekre rendeltettek.

Batáviai Respublika.

Az *Utrechti* municipalitás 20 tisztelet küldött *Hágába* az *Orániai* hertzeg armádiájánál szolgálatott vett, de a' *Westfáliai* határokon a' Frantziák által el fogatott Hollandus tisztek közül, a' kik leg ottan a' katonai comissió eleibe idéztettek. — A' *Friziai* tartománynak képviselői is halálos büntetést rendeltek az *Orániai* hertzeg armádiájánál szolgált embereknek azon esetre, hogyha vissza térédenek honnyaikba, ugyan ők azt a' hirdetményt tették közönségesse az előbbi kormányzék tisztyelöire, és azokra nézve, a' kik eránt semmi bizodalommal nintsen a' nemzet, hogy 14 nap alatt ki ki közölök menjen vissza honnyába, és semminémű névvel nevezendő örökségeiket eladni ne mérészeljék.

A' Helytartó Fejedelem dolgaira nézve ki rendelt commissió is meg tette a' maga jelentését, melly egyátaljában a' *Voorda* és *Valkenaar* tudós törvénytudók ítélettételen fundáltatik, és a' mellyről az a' végzés hozatott, hogy Fr. nyelvre által fordittatván nyomtattassék ki, és minden Európai udvaroknál lévő Hollandus követeknek küldtessen meg. Egyébaránt ez az egész dolog a' nationalis Conventre fog bizattatni, úgymint a' mellynek másokat ki záró jussa vagyon a' nationalis vétkeknek meg büntetésére.

A' *Hollandiai* tartomány képviselői egy provinciális administratiót választattak a' választás jussával bíró polgárok által, melly a' nationalis Convent által készitetendő új constitutiónak bevétele és fel állítása után mindjárt meg fog szünni. Ez a' rendelés különös érzékenységet okozott néhány *Hollandiai* városokban, nevezetesen *Amsterdamban*, a' melly egyátaljában meg vetette ezen

rendelést, és imé ez az egyenetlenség okozta, hogy a' múlt Febr. 18-dikán ölfve nem gyűlhetett a' nationális Convent.

Frantzia Ország.

Egy *Párisi* közönséges levélből ezeket olvasuk: „Itten közönségesen azt hisszük, hogy a' fő kormányzék nintsen távol a' békesség szerzéstől, kiváltképen minekutánna igasságos plánomot küldöttek volna nékie a' hadakozó hatalmasságok, söt a' mint némellyek gyanakodnak, el is kezdődött immár a' békességnek munkája, mivel szüntelen jönnek mennek a' kurirok. Ideje is volna már valaha, hogy a' kormányzék a' belső dolgoknak meg jobbítására, és nem a' hadakozásnak folytatására függesztené figyelmetességét; más-ként a' szüntelen való békételenség, nyomorúság, és szükség egésszen meg bódítanak bennünket. — A' lopásnak és gyilkosságnak nints vége — a' meg öfzültvének, asszonyok, gyermekek, egészségesek 's betegesek tulajdon nyofzolyaikkban meg öletnek, semmi jót nem ígér az erköltsi meg jobbításra nézve a' mindenütt el hatalmazott vallástalanság; söt végtére minden emberi és régi vallásunkhoz való érzékenység meg fog bennünk fojtatni.“ — *Máffzor többet fogunk írni a' Frantzia dolgokról.*

Prussziai Lengyel Ország.

A' Fels. Király parantsolatjára 56 tzikkelyekből alló királyi parantsolatot hirdettetett ki a' *Warsóviai* magistrátus, mellyek töbnire a' politzia rendtartást tárgyazzák. A' többek közt szükség lészzen szorosán fel jegyzeni és bé adni, mennyi palota, köből vagy fából épült ház légyen minden fertályban? sendellel vagy szalmával fedettek é; laknak é benne avagy nem; mennyi puszta hely, kert, istálló, tsür és malom találta-

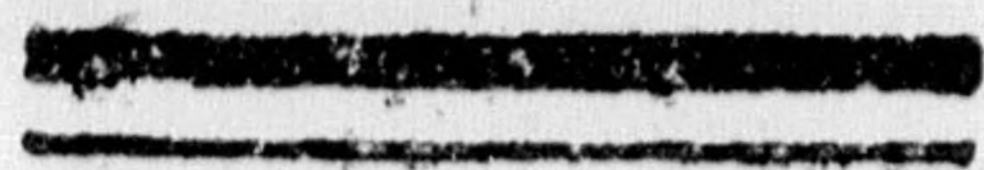
tatik ottan; mennyire megy a' lakosoknak számok és mivel táplálják magokat?

Egyszersmind azt is ki hirdettette, hogy mivel olyatén emberek is tapasztaltattak ott lenni, a' kik nemcsak desertióra únszolják a' Pruszus katonákat, hanem idegen seregek számára is verbuálnak: a' ki az illyetén tsábitó embereket bé adja, leg ottan 100 arany jutalmat veszen; a' ki pedig vagy bé nem adja noha jól tudja, vagy maga azont mivel, halálra fog büntettetni. A' ki a' Pruszus desertort vagy meg fogja, vagy vissza vilzi 12 tallér jutalmat veszen.

Török Birodalom.

Az eddig *Konstántzinápolyban* Svéciai követséget viselt *Asp* úr, mind a' fényes Portának, mind az ott lévő Európai külső ministereknek jelentést tett a' Svéciai ifjú királynak meg mátkásodásáról; ugyan ezen alkalmatossággal mutatta bé a' maga követségbeli successorát *Mouradjea de Ossoun* nagy hirű Görög tudóst, a' ki már is fontos dolgokat vitt végbe a' *Stockholmi* udvar háznára; e' vitte végbe a' fényes Portával kötött subsidiális tractát, e' vilzi végbe a' Török Birodalom *Svécia* és *Dánia* közt munkában lévő szoros alliantziát is. Mi végre tétet még most is nagy hadi készülteket a' fényes Porta, ki nem lehet tanulni; Lengyel Ország fel olztásának ellentállani már most késő volna. —

Emlékezhetünk az utolsó Török háború históriájából, hogy ama halhatatlan Austriai nagy héros *Laudon* fő vezér *Bosnya* Orzágnak nevezetes erősségeit *Novit*, *Dubitzát* és *Berbirt* a' Törököktől el vette, és a' *Sistovi* békesség után is az Austriai ház birtoka alatt meg maradtak, hanem a' környülállások azt kívánván, a' múlt esztendőben vissza adattak a' Török birodalomnak, mellyen rendkívül való módon örvendettek az ott lakó muszulmanok. De hogy sokáig állandó nem le-

hetett ezen örömök, ki tettzik az oda küldetett Török comissárius *Ismet Effendi* által ellenek ki mondatott sententziából, mellynek rövid foglalja e' vala: „Meg engedtetek, *úgymond*, erősejteket és örökségeket a' Németek által el vétetni, hanem más úton és módon vissza nyerte azokat a' mi Császáruk; következésképen azt kívánja az igazság, hogy ti pénzen vegyétek azokat vissza a' fényes Portától. A' *Szultán* különös kegyelméből tinétek előbbi lakosoknak vagyon első jussotok a' meg vételhez; hogyha ez a' feltétel tinétek nem tettik, a' többet ígérő idegen Törököknek fognak házaikat, szántóföldjeiteket, és rétjeiteket el adatni.“

A' Török kormányzék ezen erántok tett rendelkezésének a' *Nóvi* és *Dubitzai* lakosok már eleget tettek, és le fizették a' reájok vetett birságot; ellenben a' *Berbiri* lakosok, a' kik, ki nem állhatván az ostromlás heves tüzét, önként oda hagyták honnyaikat, 's errevaló nézve sokkal nagyobb birság vettetett reájok, mint amazokra, még ekkorig sem tehettek eleget a' Török comissárius szavának. — Az előbbi *Berbiri* comendáns *Sali-Begh* még most is *Travnikban* ül fogságban, és nehezen fogja el vesztett hivatalját vissza nyerni. A' *Berbiri* Spáhisok (így neveztetnek azok a' Török lovas katonák, a' kik a' nékiek adatott fekvő örökségekért tulajdon költségeiken tartoznak a' háborúban szolgálni) alkuba botsátkozván a' fent említett Török comissáriussal 60 gyűszüt, az az, 30000 piastert ígértek jószágaiknak váltságáért, de ez a' summa kevésnek tartatván *Ismet Effendi* által, még most is függöben vagynak. Néhány Austriai fogságban volt, 's az alatti sokat tapasztalt tekintetesebb Törökök ellenvetéseket tettek ellene azt mondván, hogy az illy kemény igazgatás formája nincs a' Német nemzetnél szokásban. Felelet helyett az oldalán függő kardra mutatott a' Török comissárius, melly által azt akarta értékre adni, hogy köszönjék meg fejeiknek helyeken való meg hagyattatását.

Ezen kemény büntetésen kívül más keményebb is érdeklette a' szegény *Dubitzaiakat*, t. i. a' *Travniki Basa* emberei által közikbe vitetett mirigy, melly napoként sok embert meg fojt közülök. *Banyalyukában* is ígobban uralkodik ez a' gonolz mételey, mellynek el háritására egygyik moséból, az az Török templomból a' másikba járnak a' *Mahomet* követői. (A' Török Birodalomban csak nem minden esztendőben uralkodó veszedelmes pestisnek nevezetesebb okait láthatni az *Osmanografia* első részének 97-dik 's több lapjain. Azoknak kedvekért a' kik e' könyvet nem olvasták, rövideden elő beízelem azokat, mellyek a' rossz polgári rendtartás, a' *Mahometánusok* tsintalansága, a' pestisben meg holt dög testeknek szabad illete, az egészségeseknek a' betegekkel való egygyütt társalkodások, a' mosékba való járás, a' pestises levegő éggel eltölt falaknak, házaknak, ruháknek, és portékáknek ki nem szellőztetése 's füstölése, de kiváltképen a' praedestinatoról, az az, az Isten eleve való el rendeléséről való helytelen értelem, mivel a' *Mahomet* tudománya szerént minden gyógyító eszközök halzontalanok, következésképen akár kerülje valaki a' pestist akar ne, a' kiról el rendeltett, abban kell nékie el veszni).

Illyen folyamatra vagy on a' törvényes igazságnak a' Török Birodalomban. Egy más példát is tettik itten fel jegyzenünk. *Banyalyukában* egy szegény musulman valamit találván lopni, a' piatzra vitetett, 's egy ottan földbe ásatott oszlopra egy tzigány által 6 páráért, az az, 6 krajtzárért jobb fülénél fogva az oszlophoz szegeztetett, 's mind addig ott állott, valameddig egy valaki a' keresztények között mellette el menven, rajta könyörült, a' fülét el vágta, 's ekként meg szabadította a' szegény párat gyalázatos büntetésétől. Azt mondám, hogy tzigány által szegeztetett a' jobb füle az oszlophoz, mivel az, egész Török Biro-

dalomban nem találhatik rendes és törvényes hóhér, hanem a' kit elől 's utól kap az *Ulehma*, az az, a' törvénytévő, véle fel akadztatja a' tolvajt, kiváltképen az olyat, a' ki a' lopáson kaptik, minden törvény nélkül. Lásd. Osmanograf. II-dik részében a' 150-dik 's következő lapon. A' tzigányok keresve keresik az ilyen alkalmatosságot, hogy hóhért illető szolgálatjok által egy két párát érdemelhessenek.

Noha, nem mondom keményen, hanem kegyetlenül bánjanak a' Török lakosokkal: még is mindazáltal nagy hajlandósággal viseltetnek a' fényes Portához ennek jobbágyai (e). Egy *Dubitza*i kerületben lakó *Proto-Pópa*, az az, Görög fő pap, a' ki azzal vádoltatott, hogy az utolsó Török háborúban egynéhányszor hasznos szolgálatot tett a' Császári seregeknek, 's erre nézve ezüst érdempénzt is nyert, halván a' fent nevezett *Novi, Dubitza*i és *Berbiri erőssége*nek a' fényes Portának lett által engedtetését, a' Császári földről oda mindjárt által szökött, hanem igen kedvetlenül vétetett a' muszulmanok által, a' kik sűrű szakállának felét ki szaggatván, felét pedig egy életlen késsel lenyúzvánt tömlötzre vetették, holott mind addig kell nékie maradni, valameddig *Konstántzinápolyból* sententzia fog ellene küldetni.

(e). *Fényes Portának neveztetik a' Török Birodalom azon napkeleti régi szokásra nézve, melly szerént minden napkeleti nemzeteknél az uralkodó Fejedelmek palotáinak kapuibán tartattak a' törvénytévő székek. Mivel az Osmani Birodalom első fundamentoma napkeleti Ásiában vettetett meg, az Osmani fejedelmek is bevettek azon szokást, és lakó palotáikban tartották 's tartják még ma is a' Divánt, azaz, a' fő kormányzók gyűllését, 's erre nézve neveztetik a' Török Birodalom Osmanica Portának. Fényes Portának pedig azért neveztetik,*

A' *Konstántzinápolyi* tudósítások még most is tellyesek a' hadi készülletekről való hirekkel. A' *Diván* tagjai különbözőképen gondolkoznak, egy része békességre, más része pedig a' *Kapután-Basával*, a' ki a' *Sultánnak* mindenese, a' háborúra hajlandó, az ott lévő Fr. minister is *Vergnina* polgár gyakorta conferentziát tartogat a' Török ministerekkel, és a' Svéciai követtel *Asp* úrral. — —

Egy Angliai *Gesvadernek*, az az, kis flottának archipelagusba lett érkezése után, ki dolgozta azt az Anglus követ, hogy a' Frantziák által minap elraboltatott, és a' *Smirnai* kikötő helybe bé vitetett Angliai fregatta szabadon botsátassék; hanem előre meg sajdítván a' dolgot a' Frantziák, más bátorságosabb helyre küldötték azt.

Magyar Ország.

Egerből Febr. 15-dik napján. Ezen Tek. N. Vármegyében, a' múlt hólnapnak 27-dikén építő szék tartatott, és ámbár egy kis factio akart is lenni: még is mindazáltal két al-szolga birón kívül, minden Vármegye tiszttviselői meg hagyattak előbbi hivataljokban. E' szerént Cs. Kir. Tanácsos *Fáy Bertalan* úr első Vice Ispán; *Taródi István* második, *Péchi Gábor* fő Jegyző; *Sághi Ignátz* első al-Jegyző; *Borbély Mihály* második al-Jegyző; *Brezovai János* harmadik al-Jegyző; kö-

mivel a' nagy Vezérnek és az Európai Konstántzinápolyban lakó követeknek palotáik is közönségesen Portáknak hivatatnak, mivel ők is ottan tartanak a' nemzetekbeliek eránt törvénytisékeket. Az ezen apróbb Portáktól való megkülönböztetésére nézve neveztetik a' Serail, az az, a' Császári palota, 's erről a' Török Birodalom nagy és fényes Portának. Lásd. Osmanogr. II. Rély. 94-dik 's több lapjait.

zönséges Perceptor *Malatinszky János* Cs. K. udvarnok; *Balaszovits József* al-Perceptor. Járásbéli adószedők *Subits Antal*, *Marsó György* és *Balaszovits Ferentz*. Fő Szolga birák *Steöszel József*, *Radits Pál*, *Borbély Mihály* és *Frater Pál*. Alszolga birák *Hamar Antal*, *Gosztónyi Ignátz Farkas János* helyett, *Radits Mihály*, *Hellebrant Mihály*, *Gothis Ferentz Okolitsáni János* helyett, *Ivadi János* és Fő Fiscalis *Radits János*, al-Fiscalis *Zay Ignátz*; Számvevő *Urbanovszki Imre*, Esküttek *Erös János*, *Fráter Adám*, *Für Böldizsár*, *Csuz András*, *Freizeizen László*, *Brezovai József*, *Utasi Mátyás* és *Meleg Mátyás*. Registrátor *Szilágyi Pápai István*; Cancellisták *Ribosi András* és *Póts Sámuel*. — Comissáriusok *Várkonyi Ivó Mátyás*, *Szalai Imre*, *Fülep Imre*, és *Újházy János*. A' Vármegye orvos Doctora, a' seborvosok, a' földmérő, a' bábák, kiknek neveik a' Magy. Almanakban fel találtatnak, meg maradtak. Ezen Tek. Heves Vármegye nagyon meg különbözteti magát az ő Felsége ármádiája számára való zab ajánlással, ajándékkal és administratiojával, de leg kiváltképen a' katonák állitással, mert 3 hét alatt 200 embert állitott ki. Leg elsőben is *Malatinszki János* királyi udvarnok és generalis Perceptor úr ment elő jó példájával, a' ki tulajdon jószágaiiban maga költségén kezdette a' verbuáltatást, 's 8 nap alatt 10 fegyveres katonát állitott ki, és királyához 's Hazájához való hűségének meg bizonyítására még tizet kíván verbuáltatni. Itt örökké esik az eső, és olly nagy sár vagyon, hogy a' házból sem lehet ki menni; még is hálá legyen az egeknek nem sok nyavalya uralkodik köztünk. — A' pénz szüke igen nagy, semminek sints arra.

* * *

Az el múlt kedden itt maradtak a' Török Országba küldetett leveleknek soksága miatt a' 18-dik M. Kurir utólsó lapján ki jegyeztetett Almanakok, hanem a' mai postán már el mennek.

D. D. S.